

Hmeljarski vestnik

Glasiilo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 2

Žalec, dne 1. februarja 1934

Leto I.

Pogovori iz prakse

Za to stalno rubriko našega lista vnovič naprošamo vse poklicne hmeljarje, da nam sigurno poročajo o vseh praktičnih poizkusih v hmeljarstvu.

I.

Nepričakovana in huda letošnja zima ovira tudi hmeljarja pri izvrševanju njegovega dela. Razmotrivajmo malo, katera dela pa čakajo hmeljarja pozimi.

Glavna skrb mu mora biti ta, da razvozi zadostno množino hlevskega gnoja na primerna mesta v hmeljiščih, da ga potem lepo zloga, potepta in pokrije z zemljo. V zimskem času gnojimo tudi z nekaterimi umetnimi gnojili, kakor s Tomaževo žlindro, kalijem in apnom, začetkoma pomladi tudi z nitrofoskalam.

V piramidah se nahajajoči hmeljski drogi (hmeljevke) se morajo po potrebi nanovo ukoničiti, prekratke in preperete pa nadomestiti z novimi, ki jih pa ni potrebno le ukoničiti, nego tudi otrebiti in osnažiti hrapave skorje. V teku let se namreč ostanki skorje odločijo, odmeknejo od debla in zgodi se prav pogosto, da se eden, dva ali vsi trtni vršički zarijejo v tako odločeno skorjo — in če ni hitre pomoči — se ti vršički tudi radi odlomijo in potem močno ovirajo rastlino v njenem razvoju in povzročajo hmeljarju občutno škodo. Hmeljarji, otrebite in očistite stare droge še ostale, odločene skorje, nove pa otrebite in obelitate, kolikor se le dá, da ne bo naknadnega dela in škode.

Ker že govorimo o hmeljevkah, naj še omenimo nekoliko o njih kakovosti in dolgoti. Hmeljevke so navadno smrekove, izmed katerih so zopet takozvane »kapnice« najboljše — to je namreč mlado drevje, ki je rastle v že doraščenih listnatih ali tudi jelovih gozdovih. »Kapnice« zaradi tega, ker je med razvojem dež kapljal z višjih dreves na nje in jih tako zadrževal v rasti. Kapnice imajo čvrsto rast in so zelo trpežne. Le škoda, da so že tako redke.

Kaj pa velja glede debelosti in dolgoti hmeljevke? Preizkušeno staro pravilo se glasi: golding zahteva bolj kratke, pozni hmelj daljše droge. Ker poznega hmelja ne sadimo več, pride le golding v poštev, ki mu najbolj prija drogi v dolgoti 6 m. Ker pa takšnih drogov ni vedno na razpolago, kupuje hmeljar droge od 6—7 m dolge. Daljši drogi so na spodnjem koncu preobili in vsled tega pretežki.

Zgodilo se je, da je neljuba toča posekala vse hmeljske vršičke v višini približno 6 m in tako povzročila navidezno veliko škodo. Izkazalo se

je pa, da so rastline takšno skrajšanje prav dobro prenesle. Rast v višino je bila sicer prekinjena, pač pa so se sedaj panoge krepkeje razvijale. Vsi cvetni nastavki so prehajali v lepo razvito cvetje in to v normalne kobule. Toča je torej v tem slučaju napravila hmeljarjem neko uslugo.

Slično opazujemo, ako se vršički, dospevi do konca 6 meterskih drogov začenjajo obračati navzdol. Kaj sklepamo iz tega? — Iz tega sklepamo, da bi se hmeljarjem priporočalo pinciranje do 6 m dorastlih trt, ako bi to delo ne bilo tako težko izvedljivo in zamudno. Morda ima nekdo izmed naših hmeljarjev tozadevno kakšnih izkušenj, katere naj bi objavil v našem listu.

Skrben hmeljar poslednjič pregleda v zimskem času ves svoj za hmeljarstvo potreben inventar. Posebno skrb mora imeti za to, da mu bo sušilnica brezhibno delovala. V to svrhu popravlja in očisti cevi, ki jih je treba vsako drugo ali tretje leto namazati z grafitom, popravlja kurišče, ventilacijo in drugo. Mnogo neuspeha in škode pri sušenju hmelja povzroča dejstvo, da si hmeljar ne zna pravilno regulirati ventilacije. Pri visoki dnevni temperaturi naj ventilacija pripusti dostop obile množine zraka, pri nizki nočni temperaturi pa naj zabrani preobilen dostop hladnega in vlažnega.

Ko se prične spomladansko delo v nasadih, ima skrben hmeljar ves inventar v najlepšem redu pripravljen.

II.

Ne le pri nas, nego povsod, v vseh državah, kjer se pečajo s hmeljarstvom, porežejo ponekod po končanem obiranju vse hmeljske trte — hmeljevino — ter jo uporabljajo ali za izbornu pičo goveji živini — zlasti kravam — ali pa kot nasteljo. To ravnanje, ki je bilo posebno v navadi v letih, v katerih je bilo malo krme, se je pa hudo maščevalo, ker so začeli nasadi pešati. Hmeljska korenika, ki je za vso rastlino neko središče, neka shramba, v kateri se pomladi prebudi novo življenje. Ona požene prve poganjke s svojo rezervno zalogo živil. Po obiranju hmelja se namreč nahaja v trtah in listih precej neporabljenega živeža, ki vsled kapilaritete potuje v vsihajoči rastlini v koreniko, kjer se nakopiči in čaka nove vporabe v pomladi. Vsled tega korenika odebeli, postane čvrsta — to pa le v pravilno negovanih nasadih. Hmeljar pa, ki takoj po obiranju odreže trte, zabranjuje označeno potovanje in tako oslabi hmeljsko koreniko, kar se v prihodnjih letih prav očito kaže in maščuje.

Umni hmeljar zvije po obiranju vso hmeljevino v primerne butare in jih tako dolgo pusti, da se popolnoma posuše. Pozno v jeseni ali pozimi odveže te butare, jih spravlja na večje kupe ter jih seže.

O potovanju živeža v usihajočih rastlinah sem se pričel na sledeči način: Nekega dne sem našel na sprehodu krasen komad pikastega mišjeka (gefleckter Schirling). Ker je bil 1½ m visok, sem ga odrezal tik nad zemljo, nesel domov ter ga narobe obesil na klin ter domače in tuje ljudi opozarjal na izredno visoko in lepo rastlino. Polagoma je usihala in se četrty ali peti dan popolnoma posušila. Pa kaj se je zgodilo? — Šesti dan so se pričele cvetne kobile dvigati in usahlo cvetje je oživel in dobilo prvotno barvo in obliko.

Ostrmel sem in se veselil tega pojava, ki ga je povzročil potujoči živež.

Selekcija hmeljske rastline

Selekcije, ali izbire najboljšega, se ne poslužuje napreden kmetovalec le v živinoreji, nego tudi v poljedelstvu.

Glavno načelo selekcije je, da uporabljamo za pomnožitev domačih živali in kulturnih rastlin vedno le najboljše plemo, oziroma najboljše seme, najboljše sadeže. To načelo velja v polnem obsegu tudi za hmeljarstvo. Vsak hmeljar bi moral biti tudi vesten selekcionar. V tem oziru je dajal društveni predsednik hmeljarjem najlepši zgled in najboljša navodila, katerih so se poprijemali polagoma tudi drugi hmeljarji Savinjske doline. Bili so pa in so še hmeljarji, ki so ta načela prezirali in sadili vse, kar koli so od koderkoli dobivali.

O selekciji hmeljske rastline se je pa tudi natančno razpravljalo povodom mnogih shodov, ki jih je društvo prirejevalo v različnih krajih našega okoliša.

Ker se izgledi za prosep hmeljarstva v novejšem času nekoliko zboljšujejo in ker bi Savinjski radi ohranili hmeljarstvo še v bodoče kot vir blagostanja — in ker se naposled od merodajne strani objavljen a selekcija hmeljske rastline ni izvršila, je glavni odbor Hmelj. dr. sklenil pričeti s temi velevažnim delom skupno za ves okoliš.

Že spomladi m. l. je društveni odbor pozval k sodelovanju vse podružnice, kojih ima društvo 14. Zglasilo se jih je le šest in sicer: 1. Braslovče — selekcionar g. Ivan Kotnik, Glinje. 2. Gomilsko — selek. g. Ignac Praznik, Gomilsko. 3. Polzela — selek. g. Franc Lenko, Založe. 4. Smartno ob Paki — selek. g. Ivan Drev, Slatine. 5. Sv. Jurij ob Taboru — selek. g. M. Ocvirk, Ojstriška vas. 6. Žalec — selekcionarji: za Gotovlje g. Andrej Antloga, za Petrovče g. ing. Jeschounig in za Žalec g. Petriček.

Vsak izmed navedenih selekcionarjev bo letos spomladi poslal društvenemu selekcionarju 20—30 sadežev od onih hmeljskih rastlin, katere je v minulemu letu med vegetacijo skrbno opazoval in spoznal sposobne za selekcijo.

Sadeži se bodo ločeni po podružnicah sadili v nalašč za to pripravljeno zemljišče. Društveni selek-

cionar bo veš nasad skrbno negoval in opazoval. Pridelek se bode vestno zbiral, strokovno ocenjeval in kemično analiziral. O vsej selekciji se bo vodil natančen kataster.

Po preteku dveh let namerava Hmelj. društvo prirediti komisijonelni izbor najboljših sadežev tega nasada. Ti sadeži se bodo potem uporabljali za nadaljno selekcijo, ki se bo ponavljala tako dolgo, da bodo uspehi zadovoljivi. Sadeže selekcioniranih rastlin bo društvo razdelilo pred vsem onim podružnicam, ki so pomagale pri delu.

Kr. uprava dravske banovine je že v m. l. odobrila predloženi ji pravilnik za selekcijo.

Pravilno obrezovanje hmeljske korenike

Eno izmed najvažnejših in prvih opravil v hmeljskih nasadih je rez. Pravilno obrezana korenika požene krepke trte, ki se enakomerno razvijajo in bogato obrodijo. V napačno obrezanih nasadih je pa ravno nasprotno — trte so različno dolge, so različne v jakosti in ne prihajajo vse le iz korenike, nego tudi iz podzemeljskih poganjkov.

Vsak lastnik hmeljskih nasadov, bodisi da se dejansko peča s hmeljarstvom ali ne, bi moral biti glede rézi popolnoma poučen, tako da bi to delo vsaj nadzoroval in dajal potrebna navodila.

Réz korenike bi se ne smela nikdar opravljati kot akordno delo. Ako je hmeljar ne opravlja sam, naj to delo poveri le zanesljivim in vestnim delavcem. Obrezano koreniko pokrijemo namreč takoj z zemljo ter s tem zabranimo vsako kontrolo o pravilno izvršeni rézi.

Društveni odbor bo spomladi priredil praktične demonstracije o pravilni rézi hmeljskih korenik, na kar opozarjamo že sedaj vse, ki se za to zanimajo. V prihodnji številki našega lista bomo sporočili kraj in čas, kje se bo to vršilo.

Položaj na tu- in inozemskih hmeljskih tržiščih

Vojvodina. Petrovac, 26. januarja 1934. Hmelj kupujejo po cenah od Din 42.— do Din 45.— za 1 kg. Producenti so pa zadržljivi. V Petrovcu je še hmelja okrog 200, v Bački sploh pa 500 do 600 metrskih stotov.

Nemčija. Nürnberg. Od 22. do 27. januarja 1934 je bilo dovoženih 310, prodanih pa 600 bal. Hmelj iz Spalta je notiral RM 220.— do RM 255.— za 50 kg (Din 77.— do Din 89.— za 1 kg), gorski hmelj RM 180.— do RM 210.— (Din 63.— do Din 73.50), hmelj iz Hallertaua RM 190 do RM 235.— (Din 66.50 do Din 82.—), hmelj iz Tettnga RM 265.— do RM 280.— (Din 92.75 do Din 98.—), hmelj iz okoliša Spalta je popolnoma razprodan. Nemška hmeljska prometna družba je z nakupovanjem hmelja rešila producente tega okoliša velikih skrbi.

Francija. Začetkoma novega leta je bilo v Alzaciji živahno povpraševanje za hmeljem. Kupci so

bili ameriške tvrdke. Domače pivovarne so plačevale 1400 Frs za 50 kg (Din 80.— za 1 kg). Zaloge so neznatne.

Belgija. Brüssel, 24. januarja 1934. Na današnji borzi je bil položaj miren. Notirali so: Letnik 1933 Popering mesto Fr. 1.090.— do Fr. 1.100.— za 50 kg (Din 44.— do Din 45.—). Letnik iste proveniencije 1934 za oktober november 1934 je bil ponudjen po Fr. 750.— za 50 kg (Din 31.— za 1 kg). Zaloge letnika 1933 so neznatne.

Anglija. Položaj na tržišču je ostal miren in skoraj nespremenjen. Cene so ostale čvrste. Ponudila se je le malenkost letnika 1933, ker je že skoraj ves prodan.

Čehoslovaška. Zatec, dne 27. januarja 1934. Na žatečkem trgu je trajalo živahno povpraševanje skozi čeli mesec januar in je prišlo do velikih zaključkov. Računa se, da je bilo v tem mesecu prodanih preko 8000 kvintalov hmelja. Producenti so od začetka radi prodajali, proti koncu meseca januarja pa so postali zadržljivi, vsled česar so se cene v zadnjih dneh za srednje blago popravile za Kč 80.— pri 50 kg in za prama blago za Kč 50.— pri 50 kg. Izdatno nakupovanje se vrši še naprej. Cene so čvrste ter notira danes žatečki hmelj Kč 1.300.— do Kč 1.600.— za 50 kg (Din 56.— do Din 69.— za 1 kg).

Amerika. Kupčija za domače in tuje blago je ostala v zadnjem času zelo mirna ter je prišlo le do neznatnih zaključkov. Producenti se trdno zanašajo na zboljšanje tržnega položaja.

(Cene so preračunjene po uradnem in klirinškem tečaju.)

Din 86.—, dne 7. septembra Din 83.—, dne 9. septembra Din 80.—, dne 11. septembra Din 77.—, dne 12. septembra Din 75.— za kg. Do konca septembra so cene nazadovale na Din 70.— in se obdržale na tej višini z malimi izjemami do srede oktobra. V oktobru so cene nadalje padale tako, da smo imeli v začetku novembra samo še Din 60.— do Din 65.— za 1 kg. Proti sredi novembra so se cene vsled znatnega zmanjšanja zalog pri nas zopet nekoliko popravile in se je plačevalo med 15. in 20. novembrom Din 70.— do Din 76.— za 1 kg. V tem času je prišlo do znatnejših zaključkov, na kar je povpraševanje zopet občutno popustilo, tako da se je plačevalo prve dni decembra samo še Din 70.— za 1 kg, od 6. decembra naprej pa le še Din 65.—. Druga polovica decembra je ostala do zadnjih dni skoraj brez kupčije ter je koncem leta še le kupčija zopet nekoliko oživela, vendar se je plačevalo samo Din 60.— za 1 kg, vendar brez ozira na kakovost pridelka. Povprečna cena do Novega leta se lahko računa na Din 70.— za 1 kg.

V preteklem mesecu januarju je bilo pokupljeno samo 300 kvintalov našega hmelja. Cena je bila začetkom meseca še Din 60.— za 1 kg, v drugi polovici meseca pa je vsled nemškega dumpinga na Čehoslovaškem in pri nas cena znatno padla ter se je plačevalo pri nas le Din 48.— do Din 50.— za 1 kg. Neprodanega hmelja je danes pri nas še okrog 2000 kvintalov.

Dasi je še precej pivovaren v Evropi in Ameriki, ki še niso krite gledé hmelja, se bodo cene težko popravile, dokler bo obstojala ponudba in izvozna premija od strani Nemčije. Sedaj hoče posnemati Nemčijo tudi Čehoslovaška, katera namerava uveljaviti zakon, ki predvideva 20% premijo splošno za uvoz in izvoz deviz.

Hmeljske cene pri nas v letošnji hmeljski sezoni

(Nadaljevanje.)

Takoj prve dni v septembru pa je nenadoma po vpraševanje popustilo, vsled česar so začele cene padati. Dne 3. in 4. septembra se je plačevalo le še

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

v

HHRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva, ampak tudi dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11.
nasproti pošte

Savinjska posojilnica v Žalcu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena l. 1881.

nudi popolno varnost za vloge na
hranilne knjižice in v tekočem računu
ter jih obrestuje najugodneje

*

Hmeljarji! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Vlagaletji pri Savinjski posojilnici ne plačujejo rentnega davka

Račun poštne hranilnice št. 10.994

Brzjavljavi: »Posojilnica«

Telefon št. 2

Blagajniške ure: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah in praznikih od 9. do 11

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 14,000.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj